

J. SANDERS EZ. op zijn tachtigste geboortedag.

J. SANDERS Ezn ZESTIG JAAR TANDARTS

Wanneer dit nummer verschijnt zal enkele dagen later – om precies te zijn, op 28 oktober a.s. – collega SANDERS zich bezinnen op het feit dat hem zestig jaar geleden de tandheelkundige bevoegdheid werd verleend. In ons beroep is een dusdanig jubileum een zeldzame gebeurtenis waarin hij bij ons weten geen voorganger heeft gehad. Ook voor de tandheelkunde van vandaag is zijn jubileum waard om in het licht der publiciteit te worden geplaatst, want hij is een der bijzondere figuren die aan de ontwikkeling der nederlandse tandheelkunde, zowel wetenschappelijk als organisatorisch mede gestalte heeft gegeven.

Het heeft weinig zin bij deze gelegenheid in details te treden van zijn werkzaamheid in de na de oorlog afgesloten periode van praktiserend tandarts in de hoofdstad. Wij menen te kunnen volstaan met een verwijzing naar hetgeen ter ere van zijn gouden jubileum in een meer uitvoerige schets van zijn tandheelkundige persoonlijkheid naar voren is gebracht*). Er zij slechts herinnerd aan het unicum dat collega SANDERS in de loop der jaren tot erelid van alle drie landelijke verenigingen is benoemd, zomede van de tandheelkundige studentenvereniging en dat de Maatschappij zijn laatste jubileum heeft aangegrepen om door een grootse huldiging uiting te geven aan de erkentelijkheid van de tandheelkundige gemeenschap voor hetgeen hij in het algemeen tandheelkundig belang en voor het aanzien van de stand had verricht. De instelling van een fonds, waaraan zijn naam werd verbonden, gaf aan deze manifestatie een duurzaam accent.

In het algemeen gesproken, is het geen onverdeeld voorrecht oud te worden; dit is voor het overgrote deel afhankelijk van de vorm waarin en omstandigheden waaronder een mijlpaal gelijk de onderhavige wordt bereikt. Welnu, de regelmatige bezoekers van wetenschappelijke bijeenkomsten (om van nog andere te zwijgen) behoeft niet te worden onthuld dat de bezwarende kenmerken van het senium op collega SANDERS nog maar weinig vat hebben gekregen. Wie ook anderszins contact met hem onderhoudt weet hoezeer hij zich nog steeds van nabij betrokken gevoelt bij vraagstukken, de positie van ons beroep in het maatschappelijke en sociale bestel rakende. Zijn vanouds scherp inzicht en onfeilbare kennis van het verleden maken zijn oordeel en een daarop gegrond advies nog steeds van waarde. Doorkneet in de verenigings- en vergaderingstechniek, werkt zijn visie, wanneer hij zich in de gedachtenwisseling mengt, altijd verhelderend, soms zelfs verlossend. Nog steeds houdt elk bestuur min of meer bewust rekening met zijn kritische zin en sterk gevoel voor de goede organisatorische vorm. Veronachtzaming van geldende bepalingen of getroffen regelingen ontgaat hem nimmer, al is hij thans wel meer geneigd om een toe-

---

*) Jaargang 1948: J. SANDERS EZN vijftig jaar tandarts. Blz. 451.

geeflijk zwijgen te betrachten waar hij vroeger in verzet zou zijn gekomen. Zo heeft hij door de jaren heen in verschillende opzichten, wat men zou kunnen noemen: opvoedend gewerkt. Als hij het woord neemt heeft hij nog steeds het oor der vergadering, niet het minst vanwege de gave afgeronde vorm waarin hij zijn opmerking of betoog weet te kleden.

Met zijn welhaast vakkundige kennis van juridische aangelegenheden heeft hij in vroegere jaren een persoonlijk stempel gedrukt op de uitbouw van de beroepsrechtspraak om deze naar inhoud en vorm aan het doel te doen beantwoorden. In het Centraal Medisch Tuchtcollege, waarin hij tot voor enkele jaren zitting had, was hij bij uitstek op zijn plaats en zijn invloed op de beslissingen de tandheelkunde rakende, naspeurbaar voor wie zijn werk in deze materie van nabij kenden. Zijn bijdrage in het Gedenkboek ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het Medisch Tuchtrecht, drie jaar geleden uitgegeven, getuigt van zijn speciale geveerdheid ook op dit gebied.

Men mene intussen niet dat des jubilaris' activiteit tot de volmaakt verleden tijd behoort, dat allerminst. Nog steeds voelt hij het als zijn taak om, waar dit binnen zijn speciale bereik ligt, voor de belangen van ons beroep van kleiner dan wel groter formaat, op te komen. Dat zulks in hoofdzaak achter de schermen en niet voor het front geschiedt, doet niets af aan zijn waakzaamheid om de lenigheid van geest, waarover hij nog steeds beschikt, waar nodig in dienst te stellen van zijn roestvrije toewijding aan de tandheelkunde en het aanzien van het beroep.

Van wat hij in het jongste verleden op een bepaald gebied nog trachtte te bereiken of heeft bereikt, zal niet veel tot de openbaarheid doordringen, noch minder dat zulks het resultaat was van zijn onverzwakte geest. Waar het pas geeft is collega SANDERS nog steeds paraat, ook al blijkt er niets van naar buiten.

En zo weten wij ons de tolk van allen, die des jubilaris' geestelijke gaven hebben leren kennen en waarderen, wanneer wij onze bijzondere felicitatie met deze gedenkwaardige dag vergezeld doen gaan van de oprechte wens dat het hem ook verder gegeven moge zijn te blijven verkeren in het collegiale milieu, waaraan hij verknocht is en waarvan hij op dit ogenblik zeker nog geen afscheid zou willen nemen.

Wij hebben gemeend niet zonder voorkennis van collega SANDERS aan dit jubileum ruchtbaarheid te mogen geven. Het was hem aanleiding om ons te verzoeken met nadruk te vermelden dat zijn plan is, op 28 oktober niet thuis te zijn en dat hun, die, zij het dan niet persoonlijk, van hun gevoelens te zijnen opzichte willen getuigen, dringend wordt verzocht, elk materieel blij daarvan achterwege te laten. Aan zijn wens ten deze zij hiermede voldaan. Redactie